

#7

prosinec 2014

JOURNAL

časopis Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

**TÉMA:
STUDENTI
V AKCI**

TÉMA

Do senátu patří svobodná diskuse

- 5 Anketa
- 6 Když mě něco baví a má to smysl, jdu do toho
- 8 Na univerzitě vzniká studentská unie
- 10 Začíná studentské hodnocení výuky
- 12 Coworking mi změnil život

ROZHOVOR

Rudy Linka:
Jazz a svoboda k sobě mají blízko

- 18 Zdravotně sociální fakulta otevřela Centrum fyzioterapie
- 20 Kapr nepatří jen na vánoční stůl

ŽENY VE VĚDĚ: ČAS JE NÁŠ KAPITÁL

- 25 Věra Sosnarová přežila Gulag
- 26 Na stáži ve Vietnamu
- 28 Dokument České televize: Na počátku byla vražda

CO SE CHYSTÁ

Vydavatel:

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
Branišovská 31a, 370 05, České Budějovice

Šéfredaktor: Miroslav Vlasák

Redakce: Mgr. Alena Binterová, Eliška Hirková

Spolupracovníci: prof. PaedDr. Michal Bauer, Ph.D., Mgr. et
Mgr. Ondřej Doskočil, Th.D., prof. RNDr. Libor Grubhoffer,
CSc., Mgr. Eva Kalmiková, Ing. Marek Kopecký, RNDr. Alena
Bruce Krejčí, Ph.D., Bc. Barbora Stuhlová, Mgr. Jiří Váňa, Bc.
Václav Voska, RNDr. Alena Panicucci Zíková, Ph.D.

Fotografové: Aleš Motejl, Tomáš Stiborek

Grafické práce a sazba: Radka Folprechtová, Hana Melčová
Jazyková korektura: Michaela Šlapáková

Témata, připomínky a náměty můžete zasílat
na mvlasak@jcu.cz

JOURNAL je pětkrát ročně distribuován zdarma na Jihočeské
univerzitě, jejích fakultách a dalších vybraných místech.

Náklad 6 000 ks. Tisk: Protisk, s.r.o.

Místo vydání: České Budějovice.

Registrace MK ČR E 21448, ISSN 2336-2170.

1

VÁNOČNÍ PŘÁNÍ REKTORA

Vážení a milí studenti a kolegové, dovolte mi, abych Vám v tomto adventním čase popřál z celého srdce požehnané a příjemné svátky vánoční a novoroční. Přeji Vám též, abyste si po celoroční práci našli čas na odpočinek, velice si ho zasluhujete. Rád využívám této příležitosti, abych Vám též

poděkoval z celého srdce za všechnu práci, kterou jste pro naši univerzitu vykonali. Do nového roku 2015 Vám chci popřát všechno nejlepší ve Vašem osobním životě, studiu a práci. Lásku, pevné zdraví, potřebné štěstí a dobrou mysl po celý nový rok 2015 přeje

Váš

Libor Grubhoffer

3

CIMRMANŮV OHRYZEK V KAMPUSU

Tradiční výstup studentů Přírodovědecké fakulty na Klef letos zpestřilo slavnostní odhalení památníku Járy Cimrmana. Umělecké dílo umístěné za budovou B bude připomínat čin českého génia, který při návštěvě Českých Budějovic odhodil okousané jablko, čímž na místě, kde později vznikla Přírodovědecká fakulta JU, založil tradici ekologického kompostování.

2

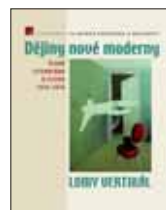
CESTY KE SVOBODĚ

Do Českých Budějovic se druhý listopadový týden sjely významné osobnosti politického a společenského života. Na akci Cesty ke svobodě si společně připomněly události zlomových let 1939, 1969 a 1989. Program zahájil diskusní večer s Tomášem Halíkem v zaplněném studentském kostele sv. Rodiny. Program pokračoval komentovanou projekcí dobových filmů a dokumentů na Piaristickém náměstí s doprovodem Jardy Svobody z kapely Traband. Na setkání navázala mše při svíčkách v klášterním kostele a večerní happening u slepého ramene Malše. Vyvrcholení oslav představovalo setkání osobností na Jihočeské univerzitě v rámci konference Cesty ke svobodě. Nad pětadvacetiletým vývojem svobodného státu se ve třech tematických blocích zamýšleli Jan Ruml, Hana Marvanová, Šimon Pánek, Lída Rakušanová, Petr Kolář, Alexandr Mitrofanov, Pavel Zeman, Peter Brod, Ivan Hodač a Jiří Schneider. Oslovy uzavřel koncert jazzového kytaristy Rudyho Linky.

4

DĚJINY NOVÉ MODERNY PODRUHĚ

Autorský kolektiv pod vedením prof. Vladimíra Papouška, děkana Filozofické fakulty JU, vydává knihu Dějiny nové moderny 2: Česká literatura v letech 1924–1934. Pokračování navazuje na úspěšný první díl, který v roce 2011 získal ocenění Magnesia Litera. Podaří se úspěch zopakovat?

DO SENÁTU PATŘÍ SVOBODNÁ DISKUSE

Odborný asistent na Katedře filozofie a etiky v pomáhajících profesích ZSF JU Ondřej Doskočil je aktivním členem akademické obce už řadu let. Vyzkoušel si funkci člena předsednictva Rady vysokých škol, pravidelně byl volen senátorem Akademického senátu Jihočeské univerzity a od letošního roku je jeho předsedou. Od nového senátu si slibuje živé a konstruktivní diskuse i větší interakci přímo se studenty.

Patřil jste ještě jako student k těm aktivním, kteří sledovali akademické dění?

Příznávám, že jako student jsem se o fakultní nebo univerzitní politiku příliš nezajímal. Pouze do té míry, že jsme třeba připravovali kampaň a plakáty pro kamarády, kteří se rozhodli kandidovat. Naplno jsem se do toho vrhl, až když jsem se v roce 2001 stal učitelem. Od té doby jsem byl členem prakticky každého senátu. Asi jsem do toho potřeboval dozrát.

Takže nezazlíváte současným studentům, že se o akademickou politiku příliš nezajímají?

Sám jsem tehdy nevnímal pozici studenta v tom, že bych se měl účastnit politického života univerzity. Spíše jsem se spolupodílel na tradičním studentském životě, měli jsme s kamarády studentský spolek Repetynka, pořádali jsme koncerty, besedy, přednášky, autorská čtení. V tu dobu mi to přišlo mnohem zajímavější než někde sedět a zvedat ruku. Třeba můj velký kamarád Víta Rakušan byl v tomhle aktivní hned v prvéku. Začátek semestru, všichni ještě byli vyjukaní, a on už měl všude plakáty a hesla „Což takhle dát si senát“. Zůstalo mu to a dnes je starostou.

Takže studenti byli v té době aktivnější než dnes?

Já jsem začal studovat v roce 1996. Nevím, jestli to byl pozůstatek ještě nějakého revo-

lučního étosu, který byl stále ve vzduchu, ale studenti si tehdy ručně malovali plakáty, pořádali předvolební setkání, debatní kroužky. Tohle se postupem času trochu vytratilo. Možná že dnes ty debaty probíhají ve virtuálním prostoru. Ale je to obecný fenomén, lidé nejeví příliš zájem o parlamentní volby, takže se dá očekávat, že ani na univerzitní půdě tomu nebude jinak.

I studentský život prochází vývojem.

My jsme na koleji neměli počítač, natož internet, vše se řešilo na chodbě osobně. Dnes si studenti píšou přes chat. Myslím, že studentský život má probíhat v osobní interakci. Na kolejích, v hospodě, v knihovně. Vždycky mě potěší, když vidím v knihovně hloučky diskutujících lidí. Aktivita ve studentech určitě je, možná jen dříme jak blaničtí rytíři, aby se probudila v pravý čas. Když před několika lety představil ministr Dobeš nový vysokoškolský zákon, vzbudilo to v akademické obci takovou vlnu nevole, že naši studenti demonstrovali v průvodu. Mile mě to překvapilo, protože jsem si myslel, že revoluční nadšení pominulo.

Pojďme k samotnému akademickému senátu. Prakticky všechny univerzity se potýkají s velmi nízkou volební účastí.

Pravdou je, že do akademického senátu volí jen zlomek oprávněných voličů. To platí na všech vysokých školách. V posledních volbách to bylo

tuším jen kolem 12 % voličů. Dokonce jedna z novel vysokoškolského zákona zrušila 15% kvorum pro platnost voleb, protože spousta vysokých škol jej nebyla schopna dosáhnout. Senát tak de facto reprezentuje aktivní část akademické obce, která má zájem volit své senátory. Jako všude ale platí pravidlo, že když nevolíte, těžko pak můžete něco kritizovat.

Čím to tedy je, že lidi nechodí volit?

Nevím. Lidé dnes mají v politice rádi řízení státu jako firmy. Univerzita má také vertikální rozměr a manažerskou linii na úrovni rektor-proreктоři-děkan-proděkani. Senát by měl reprezentovat horizontální linii, tedy participaci v akademické obci. Spouště lidem tohle nic neříká, myslí si, že to je takové mlácení prázdné slámy, které nic nezmění. Ministr financí v nějakém rozhovoru řekl, že sněmovna je jen samé tlachání, kdežto rozhodnutí se dělají na ministerstvech. To je přesně ten špatný přístup. Vždyť na institucích, jako je sněmovna nebo senát, stojí demokracie, tam se tříbí názory.

Jak tedy přesvědčit studenty, aby se více zajímali o akademické dění a třeba se do něj i aktivně zapojili?

Upřímně, myslím, že běžné studenty asi příliš nezajímá, že byla schválena výroční zpráva, ale chtějí mít povědomí o problémech, které se jich bezprostředně týkají. A chtějí vidět efekt. Hodně si slibují od studentské místopředsedkyně senátu Jany Kindlové, která by měla být tím styčným bodem a předávat důležité informace dál do studentského prostředí. Nejlépe asi cestou moderních informačních technologií. Studentská komora Akademického senátu JU si teď nově založila facebookovou stránku, to je určitě dobrý krok.

Jak vlastně senát funguje? Co je jeho úkolem?

Funkce akademického senátu je daná zákonem, každá univerzita a fakulta jej musí mít. Jsou přesně vymezené pravomoci a funkce, které senát plní. Z těch zásadních zmíním třeba volbu rektora, schvalování rozpočtu, výroční zprávy, dlouhodobého záměru univerzity a dalších vnitřních předpisů. Akademický senát univerzity schvaluje ještě vnitřní předpisy fakult, třeba statut fakulty nebo volební a jednací řád fakulturního senátu, poté co prošly schválením v senátu fakulty. Senát vyjadřuje svou vůli hlasováním a usnesením.

Jak často se senát schází?

Podle potřeby, obvykle dvakrát nebo třikrát za semestr. Svolávám ho ve chvíli, kdy dostanu z rektorátu informaci, že je třeba projednat nějakou agendu. V případě potřeby ho ale mohu svolat kdykoli. Scházíme se vždy v úterý od 14 hodin. Důležité je, že jednání jsou veřejná, kdokoli se může přijít podívat.

Prací předsedy senátu ale není jen svolat senát. Co všechno tahle funkce obnáší?

Nejpozději týden před zasedáním musí být

znám program a připravené materiály k projednávání. Členové senátu s nimi musí být seznámeni, aby si je dopředu mohli prostudovat. Předseda senátu musí být v úzkém kontaktu s vedením univerzity a je tedy jakousi spojkou té horizontální a vertikální linie, o které jsem mluvil. Nejedná se ale o nějakou vlivnou funkci, myslím, že jsem spíše koordinátor toho, aby jednání senátu měla nějaký řád a spád. Svoji úlohu vnímám hlavně tak, abych byl platným moderátorem diskuse. Aby všechny strany dostaly prostor se vyjádřit. Když vím, že existují protichůdné názory, zmíním je.

Kdo může volit do senátu? A kdo může být zvolen?

Každý, kdo je členem akademické obce. To znamená všichni učitelé, kteří mají pracovní úvazek, a všichni studenti, kteří mají aktivní nepřerušované studium. Princip voleb je podobný těm parlamentním. Zasedá hlavní volební komise, která řídí volby na celé univerzitě, a dále dílčí volební komise, které řídí volby na fakultách a vyhotovují seznamy voličů. Každý může podat návrhy na kandidáty, a pokud jej dotyčná osoba přijme, stane se součástí kandidátní listiny. Každá fakulta si volí své zástupce. Do univerzitního senátu každá fakulta vyšle tři učitele a dva studenty, kteří získají nejvyšší počet hlasů. Celkem je nás v senátu 39.

Co se stane, když v průběhu mandátu například student ukončí studium? Kdo jej nahradí?

To se samozřejmě stává, protože volební období senátu je tříleté. Fluktuace studentských zástupců je vyřešena tak, že kandidáti, kteří se do senátu nedostali, jsou zapsáni na seznam náhradníků. Je dobré, aby byl rezervoár náhradníků poměrně veliký, protože jinak je nutné vypisovat doplňovací volby do senátu. U pedagogů je to samozřejmě jiné, ale i tam se občas stává, že je člen například

jmenován proděkanem, a to je neslučitelné s funkcí senátora.

Zatím jste jako předseda vedl jedno zasedání. Jaké bylo?

Zasedání bylo hodně živé, diskusní. To mně vyhovuje. Objevily se hned tři senátorské podněty z Přírodovědecké fakulty, která je pro mě vzorem fungování akademické obce, je tam taková zdravá atmosféra otevřenosti a kritiky. Občas někdo přednese kontroverzní názory, ale i ty musí zaznít. Kdokoli pak může vznést protinávrh, o kterém se hlasuje. S tím to celé stojí a padá. Je přece dobře, že program není jen o schválení změny statutu a výroční zprávy. Členové akademické obce mohou vznést připomínky a pozměňovací návrhy, i když třeba nejsou v dané oblasti odborníky, a vedení univerzity si je musí obhájit. V tom je kouzlo demokracie. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

Víte, že na univerzitě existuje akademický senát?

V čem je podle vás prospěšný? Co byste se pokusili prosadit vy?

HYNEK RYBÁK, 21 LET, PF

Existenci jsem již zaznamenal. Myslím si, že akademický senát má smysl, jen není plně využitý. Není v něm zapojeno dost studentů i proto, že nejsou informováni. Propagace není viditelná a my o něm skoro nevíme. Já se o akademickém senátu dozvěděl prostřednictvím nástěnky. Jediný učitel, který se o této organizaci mezi studenty zmínil, byl učitel na tai-chi. Nejsme nabádáni k angažovanosti. Kdybych byl členem, snažil bych se podporovat pružnější a přímější komunikaci vedení se studenty a otevřenost k alternativním přístupům ke vzdělávání.

SOŇA SEDLÁKOVÁ, 22 LET, EF

Samozřejmě jsem již o akademickém senátu slyšela, ale nikdy jsem nevolila. Tyto události jdou mimo mě. Myslím, že akademický senát je užitečná organizace, jelikož se tam řeší problémy, které se nás studentů týkají. Výhodou také vidím v tom, že členové senátu jsou i samotní studenti, kteří hájí naše zájmy. Pokud bych měla možnost být členem akademického senátu, snažila bych se prosadit více výuky anglického jazyka, který je v dnešním světě nepostradatelný.

A také větší praktičnost v jednotlivých předmětech.

LENKA CHOCHOLOVÁ, 22 LET, ZF

Ano, vím, že na univerzitě existuje akademický senát. Myslím, že je dobře, když má univerzita svoji organizaci, kde mohou zástupci školy společně se zástupci studentů projednávat a řešit aktuální problémy či návrhy týkající se školy. Kdybych byla členkou akademického senátu, chtěla bych prosadit zlepšení školních praxí. Zpestřit jejich náplň, aby byla pro studenty přínosnější.

JOSEF ČÍŽEK, 23 LET, FF

Samozřejmě vím, že senát existuje. Jeho činnost je pro mě důležitá tím, že se zástupci studentů mohou účastnit samosprávy obce a mají jistým způsobem oporu proti „moci“ administrativních orgánů univerzity. Myslím si, že jeden z hlavních úkolů senátu je volba děkana a proděkanů, ale i ostatní činnost je velice důležitá. Já osobně bych se v senátu zasazoval o rovnost fakult při výběru volitelného tělocviku.

KDYŽ MĚ NĚCO BAVÍ A MÁ TO SMYSL, JDU DO TOHO

Student, který aktivně pracuje pro svoji fakultu a ještě stíhá zasedat v celonárodním studentském sdružení, je poměrně vzácným jevem. Barbora Stuhlová z Pedagogické fakulty mezi takové patří. Od nového semestru je delegátkou Jihočeské univerzity ve Studentské komoře Rady vysokých škol.

UČITELKOU OD MALA

Pokud máte za dědečka ředitele školy a otce pedagoga, je jistá pravděpodobnost, že se geny přenesou i do další generace. Nejoblíbenější hračkou malé Báry tak byla od raných let dětská školní tabule, u níž „vyučovala“ děti ze sousedství. Později začala závodně tancovat (s taneční skupinou byli dokonce mistry Evropy) a už na střední škole vedla taneční kroužky. „Práce s dětmi mě hrozně chytla, dodnes mám s tehdejšími svěřenci výborný vztah. Takže pedagogika pak pro mě byla přirozenou volbou,“ říká, ačkoli si uvědomuje, že od vedoucí kroužků k práci učitele základní školy je poměrně velký krok.

Dnes je studentkou 1. ročníku magisterského studia s aprobací čeština a společenské vědy pro 2. stupeň základních škol. Zkušenosti z kroužků má se všemi věkovými kategoriemi. Přesto jí nejvíce vyhovuje právě práce s dětmi na druhém stupni. „Myslím, že se jim v tu dobu nejvíce utvářejí názory a učitel je může nasměrovat,“ říká dvaadvacetiletá studentka. V rámci školní praxe si vyzkoušela výuku na sídlišti Máj a neváhala by se tam vrátit znovu.

PEDAGOG MÁ JÍT PŘÍKLADEM

Snaha něco organizovat a být platná je v ní asi od přírody. „Už na střední škole jsem se hrnula

do organizování akcí nebo moderování plesu. Zase ale musím přiznat, že v prváku na vysoké škole jsem akční zrovna moc nebyla, naplno jsem si užívala studentského života,“ přiznává. Pro to, aby se studenti stali více aktivními, je podle ní důležité, aby šli pedagogové sami příkladem. „My našťestí máme pana doktora

Salima Murada, který je velmi aktivní, neustále něco pořádá a výuku nám zpestřuje. Na oplátku se mu snažíme všemožně pomáhat," říká. Právě pro svou činnost byla Bára oslovena vedením fakulty ke spolupráci. „U nás na fakultě se toho hodně děje, ale informace se příliš nedostávají ven. To je teď mým úkolem, vyhledávat napříč fakultou zajímavé náměty a akce, seznámit s nimi studenty, zajistit vkládání na web a distribuci plakátů," říká Bára, která se podle svých slov nadšeně vrhne do každé práce, která jí přijde smysluplná. A s úsměvem dodává, že jistou roli v tom hraje i její neschopnost někoho odmítnout. I to se ale učí, stejně jako nakládat se svým časem a řešit problémy okamžitě.

VE STUDENTSKÉ KOMOŘE

Letos v září Bára promovala. Týden nato už jí volal Salim Murad s informací, že současná delegátka Studentské komory Rady vysokých škol ve své funkci končí a zda by se chtěla stát reprezentantkou univerzity. „Tehdy jsem výjimečně neřekla hned ano, promyslela jsem si to. Sešla jsem se se svou předchůdkyní Luckou. Její představení Studentské komory na mě udělalo dojem," říká. Nejprve musela být zvolena na fakultě, poté ji jako delegátku s tříletým funkčním obdobím musel ještě potvrdit Akademický senát Jihočeské univerzity. Studentský delegát je vlastně spojkou mezi oběma institucemi, měl by mít přehled o aktuálním dění na univerzitě a naopak projednávání problematiku na komoře předat zpět na univerzitu. Spolu s Bárou může na zasedání jezdit i zástupce, který má však hlasovací právo pouze v případě její absence.

Studentská komora Rady vysokých škol zasedá obvykle jednou měsíčně v pražském Karolinu a má za cíl zastupovat všechny studenty a studentky vysokých škol v České republice. Snaží se prosazovat jejich zájmy na národní a mezinárodní úrovni. Pro úplnost ještě dodejme, že kromě dvou studentů

může každá univerzita vyslat jednoho člena do předsednictva Rady vysokých škol, kterým je za naši univerzitu momentálně prorektor Michal Bauer. Každá fakulta může dále nominovat jednoho delegáta do sněmu Rady vysokých škol, který má za úkol schvalovat rozhodnutí předsednictva. Na sněmu se tak schází pedagogové společně se studenty.

Začátky ve Studentské komoře nejsou lehké. „I když se vám snaží jako nováčkoví vyjít vstříc, najednou jste vrženi do nových problémů. Je nutné zorientovat se v legislativě. Většina lidí už má nějakou zkušenost, třeba z akademických senátů. Aktuálně se řeší novela vysokoškolského zákona, například rozšíření pravomocí správní rady univerzit. Mám radost, že se projednává také rozšíření praxe studentů, za to bych určitě sama bojovala," dodává Bára, která má za sebou zatím dvě zasedání. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl a archiv Barbory Stuhlové

NA UNIVERZITĚ VZNIKÁ STUDENTSKÁ UNIE

Studentské unie nejsou na českých vysokých školách ničím novým. Na Jihočeské univerzitě však dosud chyběla. Parta akčních studentů se proto rozhodla založit spolek, který by podporoval studentský život, pořádal mezifakultní akce, přednášky, workshopy a snažil se spolupracovat s již zavedenými spolky a organizacemi na univerzitě.

ZAČALO TO SEZNAMOVÁKEM

Skupinka kolem studentů Ondřeje Pantoflíčka, Richarda Šefla, Vaška Vosky a Petra Klímy si pohrávala s myšlenkou na založení studentského spolku již delší dobu. Letos se k nim ještě přidal Martin Hůlka a poprvé se začalo vážně uvažovat o vzniku studentské unie, která na univerzitě stále

chyběla. Prvotním impulsem byla akce Seznamovák JU pro studenty prvních ročníků, na kterém si organizátoři potvrdili, že jsou schopni dát dohromady funkční a schopný tým. „Každý z nás má nějaké zkušenosti a kontakty, které chceme využít. Seznamovák se povedl, takže jsme si řekli, že do toho jdeme,“ říká Václav Voska, který čtveřici doplnil.

<< Jihočeská univerzita má studentskou unii teprve od letošního listopadu. Zleva Martin Hůlka, Václav Voska, Richard Šeřl a Petr Klíma.

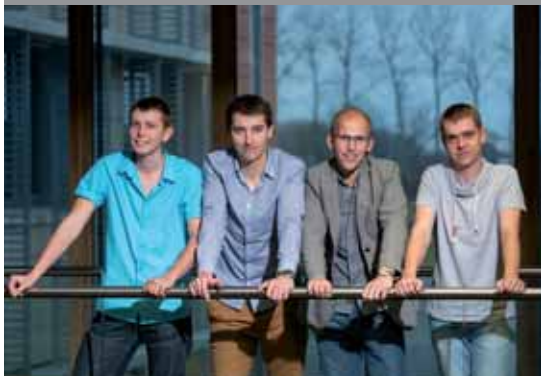
Sám je redaktorem univerzitního rádia K2 a má tak o dění na univerzitě dobrý přehled. Dosud čistě mužské prostředí ještě nově doplnila Lucie Soukupová.

OD PIVA K CHARITĚ

Seznamovák JU pomohl studentům prvních ročníků zorientovat se v prostředí univerzity a navázat kontakty. První opravdovou akcí pod hlavičkou nově založené Studentské unie JU byl Souboj fakult. Pro někoho asi trochu kontroverzní akce na začátek – šlo totiž o soubor, kdo toho více vypije. „Vím, že to asi nebylo na začátek úplně optimální. Na druhou stranu, vznikli jsme v listopadu, což je takový nešťastný termín. Před Vánoce a ve zkouškovém už toho pro studenty moc neuděláte. Potřebovali jsme na sebe při startu nějak upozornit a akce se vydařila. Fakultní soubor máme v plánu dělat i nadále, i když třeba vědomostní nebo sportovní, určitě nepůjde jen o alkoholové bitvy,“ slibuje Vašek Voska a dodává, že studentské unie některých vysokých škol, které pořádají jednu party za druhou, pro ně ani nejsou vzorem. „My bychom se chtěli věnovat třeba i charitativním akcím. Teď právě probíhá sbírka hraček a plyšáků pro městskou charitu a dětské oddělení nemocnice. Při předávání pro ně připravíme celodenní program,“ dodává.

DORAZÍ I JANČURA

Studentská unie JU se bude aktivně angažovat i v pořádání přednášek. Z těch nejbližších to bude únorová návštěva Libuše Šmuclerové, v březnu přijal pozvání ředitel Student Agency Radim Jančura. Velký důraz chce vedení unie klást na sportovní aktivity. V únoru pro studenty pořádá zájezd na hory,

v letním semestru jsou připraveny fotbalové zápasy fakult, in-line bruslení, plavání, tenis, pětiboje či různé adrenalinové aktivity. Nezapomíná ani na kulturu, na léto jsou v kampusu plánovány koncerty a divadla a mnoho dalšího. Studentská unie se chce v příštím roce podílet i na Vítání prvků a uspořádat další ročník Seznamováku JU pro první ročníky. Díky spolupráci s Mezinárodním studentským klubem JU bude tentokrát otevřen i zahraničním studentům z programu ERASMUS+.

STUDENTI PRO STUDENTY

Novinkou v příštím roce bude možnost členství ve Studentské unii JU. Studentům to přinese řadu výhod, například slevy v obchodech s oblečením, na vstupy do fitness center v ČB, v barech a restauracích a podobně. Lákavá je ale především možnost podílet se na společenském dění na univerzitě, mít možnost něco ovlivnit. „Jsme otevření úplně každému. Ať už aktivním studentům, kteří by se chtěli přímo zapojit do pořádání akcí, nebo těm, kteří nás jen budou chtít sledovat na webu, chodit na akce a přednášky. Jsme otevření jakýmkoli připomínkám či nápadům. Nebojte se ozvat na náš mail studentskaunieJU@gmail.com nebo facebookové stránky,“ vybízí studenty Vašek Voska. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

ZAČÍNÁ STUDENTSKÉ HODNOCENÍ VÝUKY

V lednu startuje nové studentské hodnocení výuky, v přepracovaném a uživatelsky příjemném softwaru. Hodnotit můžete nejen předměty a vyučující, ale i služby poskytované kolejemi, menzou nebo knihovnou. Prorektor Jihočeské univerzity Michal Bauer se v textu zamýšlí nad smyslem studentského hodnocení.

Ve vynikající próze Podzim patriarchy, kterou napsal slavný kolumbijský spisovatel Gabriel Garcia Márquez, je hlavní postavou diktátor, jehož život se odvíjí ve stálých násilnostech a lži. Jeho podřízení

se mu bojí sdělit pravdu o jeho vládě, o úpadku země i o smýšlení obyvatel země, v níž se příběh odehrává. Klam a faleš jsou, vedle krutostí, každodenní součástí života tohoto tyрана, noviny píší o neexistujících slavnos-

tech a oslavách, nerealizovaných vítězstvích bitev, které se nikdy nestaly, lidé jsou násilím za vojenského dozoru nuceni projevovat vůdci poděkování a oslavovat ho. Tento diktátor skončí stejně jako všichni ostatní despotičtí vládci – samotářskou smrtí, která vyvolává u ostatních pocit radosti i dosud potlačované nenávisti.

Patrně nikdo z nás si nepřeje takový způsob života a takový jeho konec. Diktátorství je spojováno především s totalitními režimy, nikoli s univerzitní půdou. Důvodem, proč zmiňuji tento skvělý román, je poukázání na téma lži, přetvářky, teroru na jedné straně, ale i strachu či pasivity na straně druhé. Jakákoli lidská činnost vyžaduje reflexi, vše, co člověk dělá, má nějaký odraz ve světě, každý zasahujeme svým počínáním druhé, své okolí. Velmi často si tento pocit zodpovědnosti sám za sebe uvědomuji; a má samozřejmě více rozměrů: vede k úvahám o smyslu práce a v nejširším pojetí i smyslu existence celkově, vede ale také k vědomí vztahu k tématům, jimž se profesně věnuji (a důležité je reflektování jak lidských osudů, tak i zkoumání přírody, společenských situací, prostě všeho, života v co nejbohatší celistvosti), a pochopitelně rovněž k úvahám o působení na studentky a studenty, s nimiž se denně setkávám. Z jejich reakcí se snažím zjistit, zda a jak mi naslouchají a rozumějí. Nemám ani tak na mysli, jak pilně si zapisují na přednáškách, ale co se jim zračí v očích, jak se projevují v diskusích, v námitkách, v uplatnění vlastního názoru. Prosím je také pravidelně o anonymní písemné vyjádření, jaký je jejich názor na mé přednášky, na moji výuku, na mé působení. Je to pro mě důležité a poučné.

Studentské hodnocení výuky považuji za součást komunikace mezi vyučujícími a studentskou obcí. Nezajímá mě ani tolik vzhledem k požadavkům ministerstva školství, protože stálost a spolehlivost rozhodování této instituce je pro mě nepochopitelně

pochybná. Považuji je spíše za projev oné potřebné aktivity, již jsem zmínil před chvílí, za akt zodpovědnosti, která zasahuje obě strany hodnotícího procesu: pro vyučující je nezbytné, aby měli reflexi od těch, na koho působí, k nimž se obracejí, k nimž hovoří, a pro studentky a studenty je toto posuzování spojeno se zodpovědností za soud, který u druhém člověku vynesou a napíší ho. Jak jsem již uvedl, nic se neděje samoúčelně a bez odrazu; není zde rozdílu mezi oběma – spíše než stranami se mi chce napsat – partnery této komunikace. Všichni neseme svůj díl zodpovědnosti. Stejně tak i záruky jsou rozloženy: využíváme zkušeností především Přírodovědecké fakulty JU, která jich má se studentským hodnocením výuky nejvíce, studentští kolegové mají zajištěnu anonymitu na všech fakultách Jihočeské univerzity, všechny nás čeká maximální míra serióznosti, neboť výsledky tohoto hodnocení nabízejí vícero možností využití, ať už při rozhodování studentů, jaké předměty (nejsou-li povinné, ovšem) si zapíší a u koho (je-li volba), nebo jak vyučující berou názory studentů na vědomí, na Přírodovědecké fakultě JU se například děje i finanční dopad na vyučující na základě tohoto hodnocení. Je jasné, že studentské hodnocení výuky vyžaduje aktivní studentky a studenty, že jako nezbytnou součást očekává aktéry oboustranně zodpovědně a seriózní, solidní, spolehlivé. Nepochybují o tom, že až od ledna 2015 započne první hodnocení v nové podobě, všichni si budou této skutečnosti vědomi.

V úvodu zmíněný Márquezův román je nádherným dobrodružstvím četby, je to příběh spletitý, sdělovaný suverénním vypravěčem, ale je nelehký, obtížný, komplikovaný. Nemožu nikomu slíbit podobně opojné a nádherné dobrodružství při vyplňování dotazníků a jejich vyhodnocování. Ale doufám, že i tato činnost bude očištná a smysluplná. ●

Text: Michal Bauer

Foto: Jiří Tvaroh

COWORKING MI ZMĚNIL ŽIVOT

Jsou studenti, kteří studiem úspěšně proplují. A pak jsou takoví, kteří během studia hýří aktivitou a na univerzitě nesmazatelně zanechají svůj otisk. Mezi takové patří i pětadvacetiletá Kristýna Mokráčková, studentka magisterského studia Obchodního podnikání na Ekonomické fakultě.

Kristýna je člověk, který bytostně potřebuje podnikat. Už v 18 letech si založila vlastní e-shop, který sice skončil ve ztrátě, ale hodně ji toho naučil. Naopak pracovní zkušenost u velké firmy ji spíše odradila. Potvrdila si, že je individualista, který si rád dělá věci po svém a potřebuje vést vlastní projekty. Touha získat znalosti pro podnikání ji přivedla na Ekonomickou fakultu Jihočeské univerzity.

S AIESEC DO RUMUNSKA

Někdy v tu dobu náhodou objevila, že existuje mezinárodní organizace AIESEC, která pomáhá studentům se zahraničními stážemi. Shodou okolností měla organizace v tu dobu zájem zakládat v Českých Budějovicích pobočku a Kristýna tak stála u jejího vzniku. „Šlo to poměrně rychle, protože jsem sehnala skupinu aktivních lidí a vedení fakulty bylo nápadu velmi nakloněno. Fakulta nám zajistila kancelář a vycházela nám vstříc,“ vzpomíná absolventka českobudějovického Biskupského gymnázia. Po půlročním předsednictví odjela jako jedna z prvních na stáž do Rumunska. Znovu se projevila její potřeba nemít nad sebou dozor. „Popravdě, v AIESEC bylo vše nalajnované a neměli jsme moc prostoru, abychom si dělali věci po svém, a to mě trochu odradilo. Samostatnou jednotkou se stanete až po nějakém čase,“ vysvětluje. Do Rumun-

ska odjela vyučovat středoškoláky. „Všichni říkali, že jsem blázen – mají o té zemi špatné mínění, ale Rumuni uměli lépe anglicky než čeští studenti a byli velmi cílevědomí a akční. Musím taky přiznat, že po návratu jsem se bála jít po ulici spíše v Praze než v Bukurešti.“

LITEVSKÁ ZKUŠENOST S COWORKINGEM

Říká se, že kdo jednou přičichne k cestování, těžko se vrací domů. Nedlouho po rumunské zkušenosti tak Kristýna vyrazila v rámci programu ERASMUS do Irska. „Další úžasná zkušenost. Místní studenti si tam studia ohromně váží, mezi nimi pak vidíte erasmáky, jak si během hodiny hrají na počítači a chatují. Velmi se tam dbá na praxi, na každou zkoušku toho musíte spoustu načíst. A na rozdíl od českého školství v Irsku od vás vyžadují vlastní názor,“ pochvaluje si způsob výuky, který je jí blízký.

Jedna z posledních zahraničních cest, která znamenala změnu v jejím profesním životě, byla návštěva Litvy v rámci mezinárodního programu Mládež v akci. Na workshopu zaměřeném na podnikání a kreativitu poprvé slyšela o coworkingu. „Vzali nás do místního coworkingového centra a s kolegou Honzou Hoffmannem jsme byli nadšení. Oba jsme chtěli rozjet nějaké podnikání a tohle bylo přesně ono. Hned po návratu jsme zjistili,

že v Čechách jich je už velké množství, ale v Budějovicích zatím chybí," říká.

COWORKING JE O INTERAKCI

O co vlastně jde? Coworking je zjednodušeně řečeno sdílené pracoviště s ostatními lidmi. Pokud si třeba mladý začínající podnikatel nemůže dovolit vlastní kancelář nebo ho práce doma nestimuluje k optimálnímu výkonu, sejde se v jednom prostoru s podobně smýšlejícími lidmi a navzájem si vypomáhají. „Důležitá je interakce s ostatními a také je to takový barter, já ti pomůžu s webem, ty mně uděláš třeba účetnictví," vysvětluje Kristýna. Kromě „azylu" pro začínající podnikatele pořádají množství přednášek pro veřejnost. S kolegy se jim podařilo najít vhodný prostor v Chelčického ulici, a i když je projekt neziskový, věří, že díky pronájmu bude do tří let schopný samostatného provozu bez finanční podpory partnerů.

Zdrojem obživy coworking pro Kristýnu asi nebude, ale do budoucna se mu chce rozhodně věnovat. „Coworking už nepustím, to je srdcová záležitost a naše dítě, které jsme si vypiplali. Stálo nás to spoustu úsilí, ale stačí, když vám někdo řekne, že mu coworking

změnil život, a člověk má ohromnou motivaci a energii jít dál," říká.

Problematiku coworkingu prezentovala také před třicítkou zahraničních studentů v rámci projektu From Idea to Realization a chce jej co nejdříve zpracovat i ve své diplomové práci. Při své vytíženosti už totiž na fakultě rok „přesluhuje". „Když jste aktivní a něco pro svoji fakultu děláte, učitelé vám vycházejí vstříc, za což jsem jim vděčná. Na naší fakultě mi vyhovuje, že když si člověk splní studijní povinnosti, má možnost se věnovat praxi, stážím, zajímavým přednáškám. Škola toho nabízí spoustu, ale studenti máloco využijí. Když mají něco udělat zadarmo, raději do toho nejdou," diví se.

Asi není třeba dodávat, kolik volného času Kristýně, která studuje, pracuje v eventové agentuře a vede coworkingové centrum, zbývá. „Po škole nebo práci si jdu sednout do coworkingového centra, tam jsem do sedmi nebo osmi, doma si dám večeři a mám tak sílu pustit si nějaký film," uzavírá s úsměvem. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Aleš Motejl

JAZZ A SVOBODA K SOBĚ MAJÍ BLÍZKO

Jazzman Rudy Linka (54) patří mezi přední světové kytaristy. Rodák z Prahy emigroval v devatenácti letech do Švédska, od poloviny 80. let žije v New Yorku. Do Čech se pravidelně vrací jako pořadatel festivalu Bohemia Jazz Fest. Letos jej české velvyslanectví v USA vybralo, vedle České filharmonie, jako hudebního hosta při příležitosti odhalení busty Václava Havla v americkém Kongresu. Týden před tím zahrál Rudy Linka v aule Jihočeské univerzity v rámci akce Cesty ke svobodě.

V Česku si připomínáme 25 let od pádu komunismu. Ty prakticky celý život žiješ v USA, máš švédské občanství. To jsou země, které by svobodu a demokracii mohly vyučovat. Co pro tebe znamená svoboda?

To je téměř filozofická otázka. Pro každého svoboda znamená něco jiného. Člověk si ji bohužel často uvědomí, až když ji nemá. Pro někoho může svoboda znamenat možnost dýchat, pro jiného možnost cestovat, pro našeho prezidenta svoboda znamená to, že si může ze své pozice říkat, co chce. Svoboda je mládí. Mladí lidé nemají zkušenost, historii svého prožití, a proto mohou být svobodní. Pro mě byla svoboda vždy spojená s hudbou. Miloval jsem ji, chtěl jsem ji studovat a věděl jsem, že všichni ti skvělí muzikanti, které poslouchám, k nám nikdy nepřijedou. Klidně mohli bydlet na Marsu a vyšlo by to úplně nastejno, nikdy bych je nezažil jinak než z desek. Pro mě byla úžasná svoboda třeba vyrazit ve Švédsku do knihkupectví a vybírat LP desky.

O jazzmanech se říká, že jsou to volní ptáci. Prý jsi jako mladý chodil v Praze na americkou ambasádu poslouchat desky. To není pro dobu normalizace úplně typické.

Já jsem věděl od začátku, že tady nebudu. Nějaký systém a politika mě vůbec nezajíma-

ly. Na americké ambasádě bylo takové malé kulturní centrum a já, i když jsem neuměl anglicky, jsem si tam listoval časopisy a poslouchal desky. Naproti to vše estébáci zuřivě fotili, ale to mě vůbec nezajímalo. Mimochodem, teď o mně dělá Česká televize dokument a chtěli natočit scénu, jak jdu na americkou ambasádu. Z bezpečnostních důvodů a kvůli hrozbě teroristických útoků ale kolem vchodu nebylo možné natáčet. A jsme zase u té svobody. Vše je vybalancováno tak, že něco získáš, něco ztratíš. Stoprocentní svoboda asi neexistuje. I v Americe se po 11. září začala svoboda trochu vytrácet.

V 19 letech jsi emigroval do Švédska, dnes máš švédské občanství. Jaké byly začátky v nové zemi?

V únoru 1980 jsem dostal výjezdní doložku na čtyři dny do Německa. A odtud jsem odjel do Švédska. Věděl jsem, že už se nevrátím zpět. Tyhle věci se nedají řešit jako racionální rozhodnutí, to je zkrátka impuls. Musíš to udělat jako mladý. Protože když se nad tím začneš zamýšlet, nikdy to neuděláš. Říká se, že odvážnému štěstí přeje. Já se vůbec nepovažuji za odvážného, nikdy bych třeba neskočil z mostu na nějakém gumovém špagátu (směje se). Ale zase jsem možná udělal některé věci, před kterými by spousta lidí

bohem

JAZZ

Pravda a láska

couvla. Nikdy mě nenapadlo přemýšlet o tom, že někde budu sám. A představ si, po třech měsících ve Švédsku jsem potkal svoji ženu! Navíc Švédsko vás jako studenta podporuje, je to úžasná země. Pak jsem odjel na rok studovat do Ameriky na Berklee v Bostonu.

Od té doby žiješ v Americe?

Ještě jsem se vrátil na prázdniny do Švédska, ale pak jsme do Ameriky za studiem odjeli ještě jednou a už jsme zůstali v New Yorku. A zase to šlo vše od začátku, nová řeč, noví lidé.

Ale jazzman přece mluví univerzálním jazykem.

To je pravda, ale já jsem v té době zase tak dobrý jazzman nebyl. Že bych někým přišel a všichni se odvázali, to určitě ne. Šel jsem do ciziny s tím, že se to chci naučit. Nechtěl jsem nikoho oslnit, chtěl jsem se jen učit. Také jsem ve svém životě poznal plno dobrých lidí, kteří mi velmi pomohli. Musím říct, že svět je naplněný dobrými lidmi.

Na kytarové lekce jsi chodil k legendárnímu jazzmanovi Jimu Hallovi, který si od tebe prý dokonce nechal ani dolar. Na lidi jsi měl tedy štěstí, ale řekni mi, jaké je to žít a prosadit se v New Yorku?

Miluji New York a jsem hrdý na to, že v něm mohu už 28 let žít. Uchytit se v něm není úplně lehké. Konkurence je tam úplně ve všem, ať už jsi muzikant, nebo pekař. Lidé z celého světa tam přijíždějí, aby něco dokázali. Není možné dělat věci jen tak napůl, vždy musíte být lepší než ostatní. Amerika je zemí extrémů. Naprostá svoboda s sebou nese to, že člověk je odkázaný sám na sebe. Američané nenadávají na systém, protože není na co nadávat. Jaké si to uděláš, takové to máš. Na stát nenadávají ani ti, kteří žijí

pod úrovní. Dokonce jsem potkal lidi žijící na ulici, kteří byli hrdí na to, že žijí právě na této ulici! Protože si to svobodně rozhodli.

U nás si zase lidé za těch 50 let komunismu zvykli, že se o ně postará stát.

Demokracie je totiž těsně propojená s ekonomikou. Když je ekonomika dobrá, žádný Hitler nemůže zblbnout masu. Když přijde recese, lidé začnou panikařit. To, co se děje v Rusku, to je přece názorná ukázka. Rubl jde dolů, ekonomika jde dolů, ale všichni milují Putina, který jim nabízí sen o velkém Rusku. Je pravda, že peníze vám přinášejí svobodu. Já třeba už dnes nemusím hrát každý koncert, hraju jen tam, kde chci. To je přece obrovská

svoboda. Lidé často musí dělat práci, kterou nechtějí dělat, nejsou svobodní.

Do Čech jezdíš chalupařit na Šumavu. Jak vnímáš proměnu svobodné společnosti?

Lidé jezdí v pěkných autech, mají nové baráky. Materiální přístup je pochopitelný, mnoho lidí v něm vidí naplnění a štěstí života. V Americe jsou ale důležité i vysoké morální hodnoty. Mluvit pravdu, držet slovo. Tady se třeba říká, že slibem nezarmoutíš. Co je to za hloupost? Systém do nás desetiletí pumpoval, abychom neřikali, co si myslíme. Asi je to v nás hlouběji, než si myslíme. Komunismus také úplně zapomněl na výchování. Velkou tradici tu má hulvátství, které se propaguje i z nejvyšších míst.

V Čechách je také populární věta: „Vždyť je demokracie, tak si snad můžu dělat, co chci, ne?“ Takový výklad demokracie je ale dost pokřivený.

Demokracie v žádném případě neznamená, že si můžu dělat, co chci. Zajímavé je,

O bustě Václava Havla v americkém Kongresu: „Možná lidé v Čechách nechápou, jaká je to obrovská věc, možná si to uvědomí za sto, dvě stě let.“

že jazz a svoboda k sobě mají blízko. Spousta lidí si myslí, že jazz znamená, že si můžu hrát, co chci, že hraju noty, které mě zrovna napadnou. Jenže v tom jsou taková pravidla, že je musíte studovat celý život. Pouze pokud ta pravidla znáte, můžete v nich nalézt svobodu nebo je občas porušit. Čím jsou jazzmani lepší, tím lépe jsou schopni pravidlo porušit a podpořit se navzájem. A o tom je svoboda. Demokracie je spolek jednotlivců na jedné lodi, kde všichni pádlují tím samým směrem. Nejde, aby všichni pádlovali a jeden se flákal a užíval si.

Zajímavý příměr. Co ještě tě jazz naučil?

Že v jednoduchosti je síla. A věřte, že není jednoduché být jednoduchý. Dospěl jsem k názoru, že nejsložitější v životě je být jasný. V hudbě to znamená, aby tam byl současně rytmus, melodie, harmonie. V normálním životě je to stejné. Chci vědět, co říct a jak to říct co nejlépe. *(Otočí se na svou ženu.)* Buď se mi líbí, tak jí to dám najevo a jsem s ní celý život, nebo se mi nelíbí a nejsem s ní vůbec. Plno excelentních muzikantů, které jsem potkal, toto umění být jasný ovládalo.

Příští týden budeš hrát ve Washingtonu při příležitosti odhalení busty Václava Havla v americkém Kongresu. Co to pro tebe osobně znamená?

Je to neskutečná věc, protože pro bustu tam jsou pouhá tři prázdná místa, z nichž jedno připadne Havlovi. Takže bude vedle takových lidí jako Abraham Lincoln, Winston Churchill, Martin Luther King. Ti mají své místo nejen v americké historii, ale v historii lidstva.

Havlova popularita byla paradoxně vždy větší v zahraničí než doma. Ve Spojených státech byl doslova uctíván.

Američané milují silný příběh. Člověk, který je ve vězení jako úplná nula, vytrvá a stane

se prvním svobodným prezidentem, to je přece inspirující příběh pro nás všechny. Oni si váží, když je člověk schopen pro pravdu něco udělat. Neopustit něco, čemu skutečně věří, ať se děje, co se děje. Možná lidé v Čechách nechápou, jaká je to obrovská věc, možná si to uvědomí za sto, dvě stě let. Jen si myslím, že by malou bustu měla mít vedle i paní Olga. Musela přece být na stejné vlně, podporovat ho a prožívat to s ním.

Na slavnostní akci budou i bývalí američtí prezidenti. Bude nějaký jazzový jam s Billem Clintonem?

(Směje se.) Doufejme, že ne. Ale vážně, s Billem Clintonem to byla skvělá léta. Mám fotografii, kde je Clinton, Hrabal a Havel, jak si povídají někde v hospodě. To už si dnes neumím představit. Problémy dnešního světa jsou úplně jinde. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Petr Zikmund

ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA OTEVŘELA CENTRUM FYZIOTERAPIE

Termíny, starosti, povinnosti, plány a vize – z toho všeho mívá člověk, akademika nevynímaje, často těžkou hlavu. Nakládá si na svá bedra čím dál víc úkolů, spousta času stráví vsedě u počítače. To všechno nosí (a odnáší) naše tělo. Nové Centrum fyzioterapie ZSF JU nabízí pomoc, jak se s tím vyrovnat.

Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity zavedla novou unikátní službu. „Jsme jedinou fakultou v České republice, která provozuje fyzioterapeutické centrum jako nestátní zdravotnické zařízení poskytující služby veřejnosti. Mám velkou radost, že se nám to povedlo, a jsem přesvědčena o tom, že přispěje ke zkvalitnění přípravy studentů na budoucí povolání,“ uvedla děkanka fakulty prof. Valérie Tóthová při slavnostním otevření začátkem listopadu. Zcela nové Centrum fyzioterapie, které je vybavené moderními přístroji, sídlí v suterénu budovy Vltava (Uran) v Boreckého ulici.

Po nedávno rozšířeném Centru prevence civilizačních chorob v Nerudově ulici je to další služba, díky níž se fakulta otvírá i veřejnosti. „Lidé sem mohou přijít buď už s požadavkem od svého lékaře, anebo se nechat vyšetřit přímo zde,“ vysvětlila rehabilitační lékařka MUDr. Jana Wiererová, která ordinuje vždy ve středu odpoledne a poskytuje komplexní služby specialisty v oboru fyziatrie, balneologie a léčebná rehabilitace.

V tomto registrovaném nestátním zdravotnickém zařízení, které slouží i jako klinické pracoviště fakulty, působí rehabilitační lékař-

ka a fyzioterapeutka společně s odbornými asistenty Katedry klinických a preklinických oborů ZSF JU. Studenti oboru Fyzioterapie pod jejich vedením sbírají jak praktické zkušenosti, tak poznatky využitelné ve vědecké činnosti. Praxe je pro ně naprosto nezbytná, protože už ve škole potřebují získat co nejvíc zkušeností, jak s pacienty komunikovat, a také jistotu, že má jejich práce správný účinek.

O obor Fyzioterapie mají uchazeči ohromný zájem, patří k nosným oborům ZSF JU. Zatím ho nabízí jen v bakalářské formě – pro magisterskou je totiž zapotřebí mít i výzkumnou základnu, kde mohou studenti sbírat a vyhodnocovat data. Zejména proto vzniklo moderně vybavené Centrum fyzioterapie, které využívá jak kombinovaný přístroj pro fyzikální terapii (laser, ultrazvuk, elektro-léčba, kombinovaná terapie), tak přístrojové vybavení pro analýzu pohybu (diagnostický ultrazvuk, sestava pro telemetrické měření svalové koordinace povrchovou elektromyografií, statický posturograf pro vyšetření a terapii posturální stability).

„Tyto přístroje pomáhají objasnit problémy pohybového aparátu a lze je využít i k poměrně zábavné terapii. Kombinace těchto přístrojů je v rámci jižních Čech jedinečná, zejména pro výzkum a terapii pohybových poruch,“ shrnula vedoucí fyzioterapeutka Markéta Muroňová.

Výhodou je i to, že na vyšetření pacienta a individuální fyzioterapii je oproti běžným rehabilitačním ambulancím více času. Centrum nabízí široké spektrum služeb, a to jak hrazených, tak i nehrazených z veřejného zdravotního pojištění. Podrobnosti jsou na webu ZSF JU v nabídce Ústavu zdravotně sociální práce, objednat se lze na telefonu 389 037 844 nebo na mailu centrumfyzioterapie@zsf.jcu.cz. Zaměstnanci Jihočeské univerzity zde mají třicetiprocentní slevu.

Rektor Jihočeské univerzity prof. Libor Grubhoffer si velmi cení každého počínu

fakult, kdy nabídnou své služby i veřejnosti. „Je to nesmírně důležité, protože tím se univerzita dostává do povědomí občanů, a tak se rodí pýcha na to, že ji v Českých Budějovicích a v regionu máme,“ uvedl. Je přesvědčený, že nové Centrum fyzioterapie bude mít dostatek klientů, protože lidé se nyní vystavují velkému množství negativních jevů. „Dřív nebo později každého z nás životní styl přivede k fyzioterapeutovi. Proto přeji novému centru hodně nadšených spolupracovníků a dostatek správných ohlasů tak, aby jeho nabídka našla patřičnou odezvu,“ řekl rektor. ●

Text: Alena Binterová

Foto: archiv ZSF

KAPR NEPATŘÍ JEN NA VÁNOČNÍ STŮL

Velká část Čechů si kapra dopřeje jednou ročně na vánočním stole. Pokud se k nějaké jiné rybě v průběhu roku dostane, bývá to filé ze supermarketu. Pro rybáře a kuchaře Eduarda Levého z Fakulty rybářství a ochrany vod je to nepochopitelné. Českého kapra považuje za dokonalý pokrm.

„**K**dyby ženy tušily, jak jednoduše a přitom chutně je možné připravit kapra, nevařily by nic jiného,“ říká Eduard Levý. Bohužel, statistiky hovoří jinak. Více než polovina české produkce kaprů jde na vývoz. „V západní Evropě si pochutnávají na našich kaprech a my se spokojíme s pangasy odněkud z Vietnamu, o kterých nikdo pořádně neví, jak se vlastně produkují,“ posteskuje si pan Levý, který českého kapra považuje za nesmírně kvalitního.

NA CESTÁCH S RYBÍMI RAUTY

Ve svých dvašedesáti letech je Eduard Levý k neutahání. S velkou pravděpodobností ho zastihnete v autě, jak někam míří připravovat rybí raut. Často své pochoutky dodává třeba na akce Českého rybářského svazu nebo různé veletrhy a konference po celé republice i v zahraničí. Ke kuchařině se přitom dostal spíše náhodou. Původně je rybářem s dlouholetou specializací v oblasti produkce kaviáru. Díky tomu se začal potkávat se špičkovými kuchaři, a protože má sám pro přípravu jídel cit a nebojí se experimentovat, vypracoval se na respektovaného odborníka v oblasti rybí gastronomie. Dnes je držitelem zlaté medaile Magdaleny Dobromily Rettigové a zasedá v odborných porotách soutěží. Jako asi každý chlap za plotnou zkouší nové nápady a díky tomu dokáže z kapra připravit i méně tradiční pokrmy, jako segedín, svičkovou, paštiky, karbanátky a klobásy. Mohlo by se zdát, že chybí snad už jen pravá kapří zabijačka s jitrnicemi.

„Budete se divit, ale i ty se dají udělat. Z ryby se dá udělat opravdu všechno, je to fantastická surovina. Měl jsem čest pracovat s panem Ladislavem Nodlem, který mi dal velkou školu. Jednou jsme takhle jeli připravovat raut a on se mě po cestě ptá, co s sebou máme za ryby. Začal si něco zapisovat do sešitu, v půli cesty jsme si dali pauzu a on měl z hlavy napsaných čtyřicet receptů, které jsme opravdu ten den připravili. Úžasný profesionál,“ vzpomíná. Inspirace k dobrým nápadům často přijde nečekaně. „Třeba na tu svičkovou mě přivedl malý synek jednoho kolegy. Spokojeně si mlaskal u segedínu a říkal, že by byla skvělá i svičková, čímž mi vnukl nápad. Do příště

jsem mu ji slíbil a dopadla výborně. Je to jen o správném vyvážení chutí," říká. V době, kdy přednášel o kaviáru a roztíral jej o ruku, si všiml, že se mu na daném místě nápadně zpružnila pokožka. A byl z toho další nápad na výrobu kaviárové kosmetiky pro ženy, který je nyní na fakultě v procesu příprav.

KAPŘI Z HUSOVKY

Česko-budějovičtí asi Eduarda Levého nejlépe znají z fakultní rybí prodejny v Husově ulici. Funguje dva a půl roku vždy ve čtvrtěk a o zákazníky nemá nouzi. „Pravidelně za ten den chodí kolem sedmdesáti lidí, jen polévky prodáme asi 50 litrů. Nejprve jsem tu byl sám, teď už si tu vychovávám kolegu Pepu Vobra, který je moc šikovný. Ani ve dvou ale pořádně nestíháme. Přesto bychom zase od nového roku rádi znovu začali s rozvozem rybích produktů po fakultách, který jsme letos museli omezit," věří. V prodejně si můžete koupit naporcované filety nebo hotové výrobky, třeba populární marinované kapří kousky, saláty nebo paštiku. „Kupují od nás i pěťihvězdičkové restaurace. Snažíme se prodávat za rozumné ceny a rybu zužitkovat úplně na maximum, včetně výborného masa z hlavy i kostí na vývar. Z pěti kil masa uděláme šest kilo karbanátků a ty mizí opravdu rychle. Nic nešidíme, třeba v paštice je 94 % kapřího masa, je to absolutně bezpečný produkt. Snažíme se také, na rozdíl od unifikovaných produktů ze supermarketu, originálně kořenit," ujišťuje a dodává, že není problém připravit i absolutně vykostěný filet, který mohou bez obav maminky připravit malým dětem. Teď před Vánoci bude největší zájem o kapra, prodejna samozřejmě nabízí i vylepšeného omega3kapra, na kterého má Fakulta rybnářství a ochrany vod patent. Stejně jako loni bude prodej probíhat i v kampusu univerzity a u Makra v Praze a Českých Budějovicích.

Provozovat malou prodejnu ale není jednoduché. Podle Eduarda Levého situace nahrává

velkým zpracovatelům. „Malý producent obvykle ztroskotá už jen na všech těch normách a nařízeních. Snad se v tomhle myšlení úřadů změní," doufá.

NECHTE MASO UZRÁT

Na vánočním stole preferuje tradičního kapra se salátem. Ale rád si dá i kapří tatarák nebo marinovaný kapří hřbet. Jak jinak než z českého kapra. „V prodejně máme buď ryby z fakultního chovu, nebo pohořelické kapry z jižní Moravy. Jsou z pálavských pískoven, krmí se přirozeně živočišnou potravou a na kvalitě a chuti masa je to znát. Ve středu je nakoupíme a zpracujeme, ve čtvrtěk prodáváme," popisuje. Tvzení, že nejlepší ryba je čerstvě vytažená z vody, nepovažuje za pravdivé. „Rybí maso musí také uzrát, potřebuje alespoň dvanáct hodin, než proběhnou enzymatické procesy. Pak má úplně jinou chuť a lépe se s ním pracuje. Čerstvá ryba se vám na pánvi začne kroutit," tvrdí a přidává několik dalších tipů. „Prořezávejte filety jen dva tři centimetry ve hřbetě, protože jinak maso uvolní tekutinu a živiny. Teplo projde i malým naříznutím. Také je zbytečné používat koření cí směsi, které jsou plné soli. Raději se vraťte k tomu, co používaly naše babičky, to je pepř, kmín a bylinky ze zahrádky," nabádá respektovaný kuchař.

Eduard Levý by o přípravách ryb mohl mluvit hodiny. O tom, že stačí jen trocha oleje na pánev, že pro správný poměr mastných kyselin je nejlepší řepkový olej, jaké používat maslo. Nejvíce by si přál, aby Češi znovu objevili kapra a zařadili ho pravidelně na svůj jídelníček. „Byl jsem na Aljašce a viděl jsem to na vlastní oči. Velké ryby se vykuchají, zamrazí a v bednách putují do Asie. Tam se rozmrazí, zpracují na filety, znovu zamrazí a jdou na trh. Taková je dnes bohužel poptávka," uzavírá a zve k ochutnání poctivých výrobků do rybího obchůdku. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Tomáš Stiborek

ŽENY VE VĚDĚ: ČAS JE NÁŠ KAPITÁL

Alena Krejčí a Alena Panicucci Zíková, dvě významné vědkyně na JU. Spojuje je nejen jméno, láska k vědě a získání prestižních grantů, ale i mateřství a manželství s cizincem.

Obě mladé badatelky obdržely ocenění a stipendium v programu L'Oréal-UNESCO „Pro ženy ve vědě“ a dosáhly na prestižní instalační grant od Evropské organizace pro molekulární biologii. Alena Krejčí získala mimo jiné také stipendium od Britské královské společnosti, působila jako postdoktorální pracovník na univerzitě v Cambridge, je držitelkou ocenění mladých vědců od Britské biochemické společnosti a nyní působí jako vedoucí laboratoře vývojové genetiky. Alena Zíková také obdržela cenu Otty Wichterleho pro mladé vědecké pracovníky, má za sebou studijní pobyt v Amsterdamu, čtyřletý výzkum v Seattlu a nyní vede na Parazitologickém ústavu Biologického centra AV ČR laboratoř funkční biologie prvoků.

STŘEDNÍ ŠKOLA? BRÝLE, CHEMIE A EXKURZE SE ŠUSPOU

Alena Krejčí projevovala zájem o vše živé už v dětství na základní škole, kde byla biologie jejím nejoblíbenějším předmětem. Šedá však každá teorie, zelený strom života. Doma chovali snad všechna zvířata, která v té době bylo možné nashromáždit ze zverimexů a pochytat v přírodě. „A to především díky trpělivosti maminky, které nevadilo, že ještěrky a pavouci lezou po bytě a všelico každou chvíli utíká a chcípe,“ směje se vědkyně a dodává, že podpora rodičů v raném věku je velice důležitá.

Alenu Zíkovou také zajímaly přírodovědně zaměřené předměty, ale přála si stát se lékařkou. „Musím přiznat, že mi škola šla. Bavila

mě chemie a biologie, nosila jsem brýle a měla jsem samé jedničky,“ dodává a zmiňuje, že o vědě člověk nemá ani ponětí, dokud ji nezačne dělat – a to se obvykle ještě neděje ani na vysoké škole. „Dokud nepřijdete do laboratoře, která je součástí vědecké instituce, tak nevíte, o čem je řeč. Nevíte, co ta práce obnáší, jaké jsou výstupy, a ani já jsem to nevěděla. S biologií jsem začala, protože jsem měla zájem o to, jak funguje život,“ svěruje se Alena.

Přírodovědných exkurzí se „Šuspou“, profesorem Janem Lepšem, se Alena Krejčí účastnila již na střední škole a díky zájmu o botaniku se zapojila do Středoškolské odborné činnosti. Jezdila tehdy do Botanického ústavu v Třeboni provádět výzkum týkající se množení rákosů pro kořenové čistírny odpadních vod. Tam se seznámila se stylem vědecké práce a s tím, že každý vědec si musí své poznatky obhájit, aby uspěl.

CESTA VĚDKYNĚ ANEB OD RÁKOSŮ KE GENETICE

Alena Zíková se dostala k parazitologii spíš shodou mnoha okolností a díky tomu, že se ve správný čas objevila na správném místě. Před sedmnácti lety na Biologické fakultě JU sháněla vedoucího pro svou bakalářskou práci. Profesor Lukeš se zrovna vrátil velmi nadšený z Ameriky a chtěl se specializovat na molekulární biologii parazitů. Alena Zíková se tehdy dostala do jeho laboratoře. „Nebyla jsem tak uvědomělá, že bych chtěla cílevědomě studovat parazity. Pak mě to ale hodně chytlo. On je hlavní osobou, která mě velmi pozitivně ovlivnila a probudila ve mně zájem o molekulární biologii a parazitologii,“ vypráví Alena. Tasemnici ale v těle nemá, na rozdíl od profesora Lukeše. „V tom se rozhodně neshodneme,“ směje se.

Mezibuněčná komunikace je oblast, na kterou se specializovala Alena Krejčí. Původně se chtěla věnovat systematické botanice, v prvním ročníku Přírodovědecké fakulty UK ji ale uchvátily přednášky z molekulární biologie a ze dne na den také odešel z vědy školitel její bakalářské práce. „Zoufalá z toho, že jsem ztratila školitele a čas strávený nad bakalářskou prací, jsem si všimla letáčku, že ve Fyziologickém ústavu hledají studenta do své laboratoře. Tam jsem se poprvé setkala s mezibuněčnou signalizací, která mě uchvátila a způsobila odchod od botaniky,“ vzpomíná.

NAKOLIK JE SVĚT POZNATELNÝ A JAK VZNIKL ŽIVOT?

Podstata života je téma nejen pro filozofy. A právě poodkrývání tajemství života Alenu Zíkovou při její práci nejvíce fascinuje. „Když sledujete, jak a proč se buňka dělí, jak je schopná se přizpůsobit a co příroda během evoluce vymyslela, tak jen žasnete. Každá buňka je jiná, ačkoliv všechny mají stejný genetický kód. Udivuje mě také neskutečná rychlost dějů, kdy se za milisekundy ode-

hrávají významné chemické reakce, a když to všechno poskládáte, máte z toho člověka, který jde na nákup,“ zamýšlí se temperamentní badatelka.

Nepoznaných míst ve vědě je ale mnohem víc než těch poznaných. „Existuje spousta černých míst a věcí, o kterých si myslíme, že jim rozumíme, ale pak se ukáže, že tomu zdaleka tak není. Myslím si, že je v tom ještě nějaký další princip, který nelze vědou úplně popsat. Čím více se člověk dozvídá o složitosti a zároveň dokonalosti života buňky, tím víc se diví, jak to mohlo takhle vzniknout. Pak začne zvažovat, zda evoluce skutečně může vysvětlit všechno,“ říká Alena Krejčí, v čemž se úplně neshoduje se svojí kolegyní, která tvrdí, že první buňka vznikla z první „organické polévky“. Podle její teorie na sebe molekuly narážely tak dlouho, dokud nevznikl nukleotid. „Přeci jen, měly na to spoustu času, miliardy let,“ míní.

„Od té chvíle, kdy vznikla první buňka či předchůdce buňky, který obsahoval DNA, se už všechno dá evolucí víceméně vysvětlit. Ale jak ta první buňka vznikla? Od ‚polévky‘ k buňce je velký skok,“ oponuje Alena Krejčí. Nakonec se obě vědkyně shodují na uznávané teorii, že předchůdce první primitivní buňky na planetu Zemi mohla zaneš kometa z jiných planet, kde už život existoval. „Ale jak na jiných planetách vznikl život? To už

je a asi navždy zůstane mimo oblast našeho chápání," směje se sympatická Alena Krejčí a tím uzavírá toto ožehavé téma.

DILEMA ŽEN VE VĚDĚ

Když začaly s vědeckou prací během doktorátu, stejně jako ostatní studenti věnovaly svému výzkumu 12–14 hodin denně. Rozdíl v práci mužů a žen nebyl zřejmý, jejich výstupy byly srovnatelné a záleželo jen na volbě každého, kolik času

je ochotný vědě věnovat.

„Rozdílnost nastane, až když žena začne mít dilema mezi rodinou a prací.

Dá se to skloubit? Ano, ale problém to je. Když se žena stane matkou, tak aby dosáhla stejného

výsledku jako muž, musí se dvakrát tolik snažit, protože času na vědu má nejednou o mnoho méně," podotýká Alena Krejčí.

Žena začne vést laboratoř pravidla ve věku kolem třiceti až třiceti pěti let, a když do toho má malé děti, podmínky jsou podstatně rozdílné. To trápí i Alenu Zíkovou. „Já už nevím, kde ten čas vzít," říká mladá vědkyně a dodává, že se věnuje práci po večerech i v domácnosti. „Intelektuálně jsou myslím muži a ženy na stejné úrovni, ale muži jsou méně postiženi brzdou v té kritické fázi kariéry, kdy je snadné nechat si prostě ujet vlak. Protože je nic nebrzdí, jejich intelektuální křivka i nadále stoupá a nůžky rozdílnosti se rozevírají. Nestiháme číst tolik článků, uděláme méně experimentů, sepíšeme méně publikací. Čas je ve vědě nejdůležitější," shrnuje Alena Krejčí.

TRPĚLIVOST, CTIŽÁDOSTIVOST, OPTIMISMUS

Být v roli pracující matky malého dítěte je ohromný tlak na ženu, aby uspěla. Pokud se brzy vrátí do práce, manžel musí přijmout roli nepostradatelného pomocníka. Neo-

chota státu a politiků podpořit ženy situaci značně ztěžuje. „Je náročné čelit pohledům zvenčí, protože v české společnosti zůstávají ženy doma několik let. My, pokud nechceme ukončit vědeckou práci, můžeme být na mateřské tak půl roku, přičemž i tak v každé volné chvíli mezi kojením vyřizujeme mailly, grantové zprávy nebo diskutujeme po Skypu se svými studenty jejich výsledky. Pak nezbyvá jiná možnost než dát dítě k chůvě nebo do

jeslí. Musí se pečlivě vybrat prostředí, ve kterém je o děti dobře postaráno – já mám dva syny a myslím, že v útlém věku vůbec netrpěli, ale přesto se na vás leckdo dívá jako na krkavčí matku," přibližuje problém pracujících

matek Alena Krejčí. Její zkušenost z Anglie, kde se jí narodilo první dítě, je taková, že návrat do práce po pár měsících byl naprosto běžný a ten, kdo neměl dítě ve jeslích, byl spíše výjimkou.

„Jsou zbytečně marněny pracovní příležitosti žen, které zůstanou doma, zvláště v té době, kdy je člověk v nejproduktivnějším věku. Nejsou možnosti, kam dítě dát, není vybudovaná infrastruktura. Jsme vděčné za školku, která na Biologickém centru je, ale ta už je teď zaplněná," podotýká Alena Zíková, jejíž americký manžel se podivil, když prohlásila, že by chtěla zůstat doma devět měsíců – na poměry ve Státech je to už dlouhá doba, tam se totiž chodí po šestinedělí. Obě se shodují, že tři nejdůležitější vlastnosti pracující ženy jsou trpělivost, ctižádostivost a optimismus. Nepostradatelný je také vnitřní klid, nadhled a schopnost nepodléhat stresu. „Být stabilní a vyrovnaná, to každá žena nedokáže, ale bez této vlastnosti bychom se obě už dávno zhroutily," směje se Alena Zíková a uzavírá naše příjemné povídání. ●

Text: Eliška Hirková

Foto: Aleš Motejl

VĚRA SOSNAROVÁ PŘEŽILA GULAG

S velkým očekáváním jsem se vydal na přednášku paní Věry Sosnarové, která jako jedna z mála Češek přežila v 50. letech hrůzy sovětského gulagu. Přeplněná přednášková místnost Pedagogické fakulty musela být zadostiučiněním i nadějí, že to s povrchností a nezájmem mladé generace není až tak horké. Potěšující zjištění se ale současně mísí s obavou, kdo nám bude za pár let podobné události připomínat. Pamětníků druhé světové války nebo komunistických lágrů ubývá a filmové dokumenty nijak nenahradí osobní přenos zkušeností. Zdá se být neuvěřitelné, jak moc se za pouhé tři čtyři generace dokáže společnost proměnit – láska k vlasti, tatíček „Masaryček“, úcta k rodičům, dětství v chudobě, silná víra a pokora – dnešním studentům musela tato slova připadat jako z jiné planety. Je zcela obdivuhodné, že třiaosmdesátiletá žena dokáže téměř dvě hodiny v kuse poutavě vyprávět o svém, převážně krutém, životě. Dobrovolně si připomínat hrůzy, které jí

osud přichystal. A nebylo jich málo – strach, hlad a bída zavšivených baráků, bití a znásilňování opilými dozorci, smrt matky v lágru, po návratu pocit „odkopnutí“ ve své milované vlasti. A paradoxně právě láska ke své zemi a silná víra v Boha ji držely při životě, chudoba v dětství ji zocelila, aby mohla útrapy přežít. Jak sama říká, odpustit může, ale zapomenout ne. Ani my bychom neměli zapomínat, že demokracie není samozřejmá. Most mezi svobodou a totalitou není tak pevný, jak si myslíme. Každý den z něj postupně vytahujeme kameny, a pokud se jednoho dne zřítí, možná nás řeka vyhodí na špatný břeh, kam bychom se nikdy dostat nechtěli. Věra Sosnarová na tom břehu byla...

PS. Přečteno druhý den v ranním tisku: ČSSD chce v Ústeckém kraji spolupracovat s KSČM a extremistickou Dělnickou stranou... Extremistická kapela Ortel mezi deseti nominovanými kapelami na Českém slavíku. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: archiv PF

NA STÁŽI VE VIETNAMU

Doktorandi oboru Speciální produkce rostlinná na Zemědělské fakultě Jaroslav Bernas a Marek Kopecký absolvovali měsíční studijní stáž ve Vietnamu. Kromě seznámení s problémy místní zemědělské produkce měli čas poznat i vietnamskou kulturu.

Hostitelskou vysokou školou obou doktorandů byla Hue University of Agriculture and Forestry, s níž v nedávné době navázalo vedení Zemědělské fakulty spolupráci. Univerzita, jejíž počátky sahají do roku 1967, se nachází v historické části města Hue. Samotné město, s více než 300 000 obyvateli, leží ve středním Vietnamu. Díky zajímavé architektuře je císařské město Hue zapsáno v Seznamu světového dědictví UNESCO. V minulosti neslo dokonce status města královského.

Oba studenti se specializují na environmentální aspekty pěstování rostlin pro energetické využití, zajímají se zejména o emise skleníkových plynů a ohrožení půd vodní erozí. „Eroze je tam opravdu vážný problém. Ve Vietnamu hodně prší, kukuřici tam pěstují v kopcích, takže se často i polovina svahu utrhne. Nejlepší vrstva půdy ornice se jim během pár let odplaví, ale většinou to řeší vykácením kusu nového lesa. U nás se kukuřice pěstovat ve svahu nesmí, a zatímco v Čechách se úbytek orné půdy pohybuje v jednotkách tun na hektar, ve Vietnamu je toto množství nesrovnatelně vyšší,“ říká Marek Kopecký, který se problematice eroze věnuje.

Vietnam je podle něj úplně jiný svět. To poznali, už když v Ho Či Mínově Městě, dřívějším Saigonu, vystoupili z letadla. „Vietnamci jsou moc laskaví a pohostinní, obzvláště na bělochy jsou úplně diví. Nesmějí vám ale zrovna chtít něco prodat, pak se v nich probudí obchodníci se vším všudy. Hned první cesta taxíkem nás stála

asi tisícovku na naše a to jsme jeli asi čtyři kilometry,“ směje se Marek Kopecký. V dnešní sjednocené Vietnamské socialistické republice stále ještě vládou komunisté, kteří však povolují soukromé podnikání. Zhruba polovina z asi 90 milionů obyvatel se živi zemědělstvím. Českou republiku ve Vietnamu příliš neznají. „Evropu znají, a pokud jim řeknete, že jsme malá země vedle Německa, jsou v obraze,“ říká.

Během stáže měli studenti možnost navštívit celou řadu farem, na nichž se seznámili

s technologiemi pěstování plodin, které jsou pro daný region nejdůležitější. Mezi jednu z nejdůležitějších rostlin ve středním Vietnamu patří rýže, jejíž sklizeň viděli na vlastní oči. Pro Vietnam jsou typické velmi malé farmy pěstující nejrůznější druhy zeleniny. Zajímavá byla návštěva školní pokusné farmy, kde probíhají nejrůznější výzkumné experimenty, například stimulace růstu rostlin pomocí elektrického proudu.

„Náš vedoucí Nguyen van Quy nás také vzal na výlet do hor, nějakých 300 kilometrů od našeho univerzitního města Hue. Každý den jsme cestovali po farmách, například na pepř, kávovník, kaučovník nebo kukuřici. A navštěvovali jsme jeho známé, takže myslím, že jsme za ten měsíc jejich kulturu měli možnost dobře poznat,“ říká Jaroslav Bernas.

Jak by tedy na základě zkušeností vykreslili typického obyvatele Vietnamu? Nakolik je blízký u nás domestikovaným krajanům? Kromě již zmíněné pohostinnosti je pro něj charakteristická větší radost ze života a pohoda. Naše stresy s termíny? Zítra je přece také den. „Nevím, kde se vzala ta pověra, že Asiaté špatně snáší alkohol. Podle mě pijí hodně, a když se s vámi chtějí seznámit, tak jediné na ex. Pak neváhají sednout na motorku a jet domů. Na druhou stranu, v pět ráno jsou vzhůru, dají si nudle, udělají si ranní hromadnou rozcvičku,“ popisuje Marek Kopecký. Automobilů prý na ulici příliš nepotkáte, zato záplavu mopedů a kol ano.auta jsou prý v přepočtu velmi drahá a dopřávají si je spíše místní boháči, většinou obchodníci s kaučukem.

Vietnamská kuchyně není tak známá jako thajská nebo japonská, přesto je typicky asijská, s delikatesami pro Evropana často nepochopitelnými. „Hodně používají chilli, které je opravdu velmi pálivé. Nejběžnější je rýže, k ní přidávají vajíčko nebo nějaké plody moře. Také nudle, připomínající naše čínské polévky. Několikrát jsme jedli psa,

který možná nejvíce připomíná naše pokrmy z masa. Oni totiž maso příliš nedovarují a musíte hodně žvýkat. Také jsme pili želví krev. Asi největší extrém bylo odleželé kachní vejce, ve kterém už jsou vidět zárodky,“ vzpomíná Marek Kopecký na kulinářské zážitky.

Oba doktorandi by zkušenost s vietnamským zemědělstvím chtěli zužitkovat ve svých disertačních pracích. Spolupráce s univerzitou v Hue bude i nadále pokračovat. Jeden z jejich zaměstnanců plánuje v příštím roce zahájit studium doktorského programu na naší Zemědělské fakultě. ●

Text: Miroslav Vlasák, Marek Kopecký
Foto: archiv Marka Kopeckého

Dokument České televize: NA POČÁTKU BYLA VRAŽDA

Jméno Adama Mackerleho se v Journalu objevilo už před časem v souvislosti s unikátním projektem Bible pro neslyšící. Tentokrát se proděkan Teologické fakulty podílí na dokumentu České televize, který netradičním způsobem mapuje známé i méně známé biblické vraždy. Cyklus odstartoval Kainovou bratrovraždou.

Nápad ztvárnit hranou dokumentární rekonstrukci nejznámějších biblických zločinů se zrodil v hlavě scenáristy a režiséra Bedřicha Jeteliny, absolventa Teologické fakulty Jihočeské univerzity. Adam Mackerle, který je špičkovým odborníkem na Starý zákon a biblickou etiku, působí v šestidílném cyklu v roli konzultanta. V prvním díle se tvůrci zamýšlí nad pravděpodobnými motivy, které vedly Kaina k zabítí jeho bratra Ábela. Hodnotí je optikou moderní kriminalistiky a porovnávají případ se současnými případy bratrovražd. Vždyť základní pudové chování člověka vždy bylo a je stejné. „K příběhu Kaina a Ábela existuje minimum dostupných informací, takže máte poměrně širokou možnost interpretace. Proč Bůh nepřijal Kainovu oběť? Byl starší Kain schopnější než jeho bratr a ta zdánlivá nespravedlnost způsobila jeho hněv? Můžeme se jen domnívat, text Bible to neříká. Když Bůh mluví s Kainem, není podstatné, co bylo, důležitá je osudová chvíle před samotným činem. Nezáleží, jestli jste nebo nejste v právu, ale jak se svými emocemi dokážete naložit. Kain je nezvládl a jednal impulzivně,“ popisuje jeden z možných výkladů Adam Mackerle.

Divák se v pětadvacetiminutovém dokumentu dozví spoustu faktografických informací ze Starého zákona, například jak je to vlastně s Kainovým znamením. Zároveň

se může nechat volně unášet fabulacemi – režisér nechává promluvit Adama, Evu i jejich syny. Zajímavá je možnost nahlédnout do základních principů a metod současné kriminalistiky.

Díl o Kainovi, který odvysílala Česká televize v pořadu Cesty víry, byl z hlediska zpracování jedním z těch méně náročných. Nevyžaduje totiž žádné speciální exteriérové scény a natáčení tak trvalo pouze tři dny. Uvažované druhé pokračování už bude větší oříšek. „Další vraždou, o které mnoho lidí neví a nechce ani věřit, že ji v Bibli najdeme, je příběh z Knihy soudců o hromadném znásilnění a smrti ženy, jejím rozsekání na dvanáct kusů a následně celonárodní občanské válce,“ přibližuje Adam Mackerle námět další epizody, která by se měla začít natáčet v nejbližší době. ●

Text: Miroslav Vlasák

Foto: Jiří Váňa

PROSINEC

10. PROSINCE

Adventní koncert Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

19 h, katedrální kostel sv. Mikuláše v Českých Budějovicích

V programu zazní skladby od J. S. Bacha, A. Vivaldiho a Ch. Gounoda v provedení saxofonového souboru SaxWork Quartet.

16. PROSINCE

Výstavba a podpora školy v Kambodži

11 h, přednáškový sál D240, Pedagogická fakulta, Dukelská 9, České Budějovice

Studentka Veronika Pospíšilová se rozhodla splnit sen dětem v kambodžské vesnici a postavit zde školu. Založila nadaci Hvězdice a získala dostatečné množství prostředků. Škola byla slavnostně otevřena letos v říjnu. Přednáška je určena studentům i široké veřejnosti, vstup je zdarma.

16. PROSINCE

Akademické půlhodinky: Jan Samohýl – Charakteristika a znaky judaismu

14 h, studentský kostel v Českých Budějovicích v ulici Karla IV. č. 22

Pravidelný týdenní cyklus popularizuje vědecká témata formou krátkých přednášek s diskusemi. Jan Samohýl je vedoucím Katedry filosofie a religionistiky Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. V religionistické oblasti se zaměřuje především na judaismus a vztah tohoto náboženství ke křesťanství.

17. PROSINCE

Vánoční Artmark

10 h, Filozofická fakulta, Branišovská 1645/31a

Vánoční Artmark již potřetí na FF JU. Časopis M.O.S.T. si vás dovoluje pozvat na již tradiční

předvánoční akci. Tvořte umělecké předměty – šperky, oblečení, tašky, keramiku? Přijďte předvést svou tvorbu ostatním, prodávat i nakupovat. Místo k vystavování i občerstvení zajištěno, stačí jen přijít a udělat radost sobě i ostatním.

17. PROSINCE

Maraton psaní dopisů

13–15 h, klub Akademické knihovny Jihočeské univerzity, Branišovská 1645/31b

Jihočeská univerzita se připojuje k akci Amnesty International Maraton psaní dopisů, pořádané při příležitosti Mezinárodního dne lidských práv. Sepsáním dopisu můžete i Vy podpořit nespravedlivě vězněné, pronásledované nebo utlačované lidi na celém světě.

LEDEN

16. LEDNA

Den otevřených dveří Jihočeské univerzity

Den otevřených dveří se koná v jednotném termínu pro všechny fakulty Jihočeské univerzity. Podrobný program najdete na univerzitním webu.

ÚNOR

13. ÚNORA

22. Reprezenční ples Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

20 h, DK Metropol, Senovážné náměstí 248/2

Univerzitní ples bude letos tematicky zaměřený na 20. a 30. léta 20. století. Hudební doprovod obstará Metroklub Big Band a Swing Trio Avalon. Vzácným hostem plesu bude zpěvák Martin Chodúr, vítěz soutěže Česko Slovenská Superstar, který má ke swingové muzice blízko. Doprovodí jej kapela Mach 5. Lístky se začnou prodávat po Novém roce, sledujte informace na webových stránkách univerzity.

www.jcu.cz
facebook.com/jihoceska.univerzita
twitter.com/JihoceskaUni